51/51

çark başak

Sayı: 42 (119) OCAK 1987

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ TOPLANDI

Rapor'dan bölümler

Aşağıda kimi bölümleri geniş bir özet halinde verilmekte olan Rapor, geçtiğimiz yıl içinde politik durumda yer alan gelişmelerin ana yönleri ve başlıca özellikleri üzerinde durarak başlamakta ve şu görüşlere yer vermektedir:

REJİMİN ÖZÜ DEĞİŞMEMİŞTİR

"Yoldaşlar;
Geçen toplantımızda politik duruma ilişkin olarak yaptığımız saptamaları şöylece özetlemek olanaklıdır: Rejimin, anayasallaşmasına, siyasi partilere dayanan bir parlamentarizmin öne sürülmesine karşın özü değişmemiştir. Rejime eklemlenen kurumlar, rejimde niteliksel bir değişikliğe yol açmamakla birlikte nicel planda kimi değişmeleri zorlayan sonuçları olabiliyor ve bu durum dikkate alınmalıdır. Bu durum özellikle burjuva muhalefetinin etkinliğinin artması ile sonuçlanabilir ve rejimde bir "çözülme olasılığı" diktatörlüğün devrimci tarzda devrilmesine zaman bakımından öngelebilir. Sol güçler bu olasılığı gözardı etmemek ve bu süreci derinleştirecek esnek politikaları geliştirmek zorundadırlar.

Hemen belirtelim ki, cunta şefi Evren'in 1983 seçim sonrasında Parlamentoyu açış konuşmasından başlayarak yaşanan süreç bu saptamalarımızı tamamen doğrulamaktadır.

Şimdi, elbette ki, bu tartışmaları ve saptamalarımızı yinelemiyeceğiz. Buna karşılık, yeni gelişmeleri, kimi noktaların altını çizerek ele alacağız.

Gerici-faşist rejimin niteliğinde bir değişme olduğunu söylemek, olanaksız olduğu kadar, rejim yanlılarının ortaya attığı "demokrasiye geçiş" masalına da pirim vermek olur. Rejimin genel çerçevesi, günümüzde de, Dimitrov'un ünlü tanımında belirttiği gibi "finans kapitalin en gerici, en şoven, en emperyalist ögelerinin açık terörist diktatörlüğü" olarak belirginleşiyor. Ülkemizdeki politik rejimin karekteri, kendi özgüllükleri içinde, bu tanımın içeriğiyle çakışıyor. Tekelci azınlığın, ekonomik bunalımın "tüm yükünü emekçi halkın sırtına yüklemesi", işçi sınıfı başta olmak üzere tekelci azınlık dışında kalan tüm sınıf ve katmanların ağır bir baskı altında tutulması ile başarılıyor. 12 Eylül darbesiyle birlikte emekçi halkımız, işbirlikçi tekelci azınlığın "sömürülen yığınlara karşı en azılı saldırısıyla" karşı karşıya kalmış, "işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın en kötü düşmanını" tanımıştır.

"Demokrasiye geçiş" masalı bundan üç yıl önce ortaya atıldı. Ama bu öyle bir "demokrasi" ki, "bu köyden tek bir 'Hayır' oyu çıkarsa hepinizi falakadan geçiririm" tehditleriyle ve süngü zoruyla kabul ettirilen bir anayasaya dayanıyor. En ufak hak ve özgürlük istemlerinin "anayasal suç" sayılmasına olanak veriliyor. Anayasa yalnızca hak ve özgürlükleri sınırlamakla kalmıyor, gerici iktidarların yeni kıstlamalar yapmasına da zemin hazırlıyor. O kadar ki, ülkemizde sendikal alandan köy kooperatiflerine, meslek kuruluşlarına ve derneklere, siyasi partilerden siyasal haklara, eğitim kuruluşlarından Tarih ve Dil Kurumları'na, sıkıyönetimin süregenleştirilmesinden polis yetkilerine, yayın yaşamından radyo ve televizyona kadar her şey yeniden "düzenlendi".

Bir yandan da, NATO'cu—tekelci cunta, giysilerini sivilleştirerek geri, ama üst plandaki yerini aldı. Cunta şefi, işbirlikçi tekellerin rejimini tepeden "kollamayı" sürdürüyor. Ordu politika sahnesini tam olarak terketmedi; yetkileri genişletilmiş ve bileşimi askeri kanat çoğunluğuna dayandırılmış bir "Milli Güvenlik Kurulu", cuntanın, ordunun ve iktidardaki rejim partisinin en üst düzeydeki eşgüdüm organı olarak işlev görüyor. Rejimin 1983'de yol verdiği partilerden ikisinin iflas etmesi sonucunda yalnız kalan ANAP, 12 Eylül rejiminin üçüncü ayağını oluşturuyor. İşbirlikçi tekellerin, NATO'cuların ve yeni sömürgeci finans kuruluşlarının desteğiyle gesbettiği iktidarı cunta ve ordu ile paylaşıyor.

Rejimin evrimi süresince ortaya çıkan biçimsel değişikliklere gelince:

Bugün ‹ üdümlü bir parlamenter mekanizma oluşturulmuş durumdadır. Rejimin parlamenter mekanizma çerçevesinde sürdürülmesi için akla gelebilecek her türlü önlem alınmıştır. Eski siyasal partiler kapatılmış, önderlerine siyasat yasağı getirilmiş, iktidar cuntanın güvendiği partilerden birine teslim edilmiştir. Rejimin partisinin iktidarını sürdürebilmesi için, seçim yasalarının değiştirilmesinden, devletin elindeki tüm olanakların sere serpe kullanılmasına kadar her yol öngörülmüş, hesaplanmıştır. Oluşturulan mekanizmaya göre, diktatörlük partisinin yetmediği noktalarda devreye cunta girecek, cumhurbaşkanına Anayasa tarafından verilmiş "parlamento üstü" yetkiler kullanılacaktır. Bu yetkilerin kullanılmasının, rejimin bir ayağı olan ordunun daha doğrudan, daha etkin işlev yüklenmesi demek olacağı ise ortadadır."

REJİMİN ZAYIF KARNI

"Her şey inceden inceye düşünülmüştür, ama gene de parlamenter bir yapının oluşturulmak zorunda kalınması rejimin zayıf karnını ortaya çıkarmıştır. Parlamenter mekanizma, diktatörlüğün keyfiliklerini frenlemesini ve hemen her uygulamasında yasal kılıf aramasını gerekli kılmıştır. Bu, keyfiliğin törpülenmesi sonucunu doğu-

ruyor. Ayrıca parlamento, kullanmasını bilenler için kitlelere seslenilecek bir forumdur. Bu forumun etkili bir biçimde kullanılmasının örneklerinin çok az olması gerçeği değiştirmez.

Rejimin evrilmesinde rol oynayan başka olguların da parlamenter mekanizmanın oluşturulmasıyla çok yakın ilgisi vardır. Birincisi, artık rejimin partisinin karşısında, rejimi ve iktidarın uygulamalarını durmaksızın eleştiren, ileriye dönük istemleri savunan yasal siyasal partiler yer alıyor. Her türlü keyfilik, terörün açık ve "iyi gerekçelendirilememiş" biçimleri yasal muhalefet partilerinin eleştirilerinin ve tepkilerinin konusu olabiliyor.

İkincisi, cunta önderlerinin askeri üniformalarını gardroba kaldırarak sivil giysiler giymek zorunda kalmaları, basit bir giysi değişiminden öteye sonuçlar doğuruyor. Başta cunta şefi olmak üzere cuntacıların da keyfiliklerine bir sınır gelmiştir. Sözgelimi, eskiden sıradan bir sıkıyönetim görevlisi göndererek gazeteleri kapattıran Evren'in, şimdi gazete sahiplerini köşkünde toplayarak kimi "ricalarda" bulunma yoluyla basını güdümleme zorunda kalması, söylediklerimizin canlı bir göstergesini oluşturuyor. Artık açıkça cunta önderlerini hedef almaya başlayan eleştiriler ve cunta şeflerinin yolsuzluklarının birer birer sergilenmeye başlaması, önemli bir otorite yitiminin de habercisi haline geliyor.

Şimdiye kadar söylediklerimiz bir yana, parlamenter yapı, seçim mekanizmasının şöyle veya böyle çalışması demektir. Kitle eylemlerinin belirleyici rolünün altını çizmeyi ihmal etmeden belirtelim ki, seçim mekanizmasının rejimi yıprattığını kimse yadsıyamaz.

Yoldaşlar;

Emperyalist odaklar, başındanberi, gerek 12 Eylül'ün tezgahlanmasında, gerekse desteklenmesinde başoyunculardan birisi oldular. Bundan sonra da, 12 Eylül'ü desteklemekten vazgeçeceklerini düşünmek ancak safdillik olabilir.

Ne ki, bu desteklerinin onlara ucuza malolduğunu düşünmek de yanıltıcıdır. Çünkü özellikle Batı Avrupa'daki demokratik güçler için cunta rejimini eleştirmek, bir uluslararası dayanışma olmanın ötesinde, iç sorun olup çıkmaktadır. Türkiye gibi, birçok alanda emperyalist odaklarla bütünleşmiş bir ülkede sürüp gidenler, kendi ülkelerindeki demokratik muhalefetten çekinen emperyalist ülke iktidarlarını da daha dikkatli davranmaya itiyor. Onlar "demokrasi oyunu" nun sürdürülmesinden yana çıkıyorlar. Bir yandan 12 Eylül rejimine uzun ömürler diliyorlar, diğer yandan da rejimin ömrünün uzatılması için göstermelik demokrasi oyunlarının sahnelenmesini bekliyorlar. Böyle bir gösteri, açıktır ki, ödünler verilmeden sürdürülemez.

Özetle söylersek, aşağıda ayrıca üzerinde duracağımız son ara seçimleri de göstermiştir ki, rejimin kendini uzun ömürlü kılmak için başvurduğu parlamento yöntemleri onu sıkıştıran sonuçlar yaratmaktadır.

Asıl önemlisi, rejime eklemlenen parlamenter mekanizmaların, sınırlı işleyişine rağmen, rejim üzerindeki etkileri ve nicel değişmelere yol açmalarıdır. Bunların başında, açık terör kullanmaktan terörün örtülü biçimlerinin kullanılmasına doğru kayma gelmektedir.

Elbette ki, 12 Eylül'den sonra iyice güçlendirilen baskı aygıtı yerinde duruyor; her an açık teröre tümüyle ağırlık verme olanağını elde tutuyor ve üstelik bütün bunlar "Anayasa" çerçevesinde yapılabiliyor. Öte yandan, açık devlet terörü özellikle Türkiye Kürdistanı'nda kol geziyor, Kürt halkının yaşamı cehenneme çevriliyor. İşçi sınıfının her türlü direnişini bastırmak için açık terör olanakları düğmeye basmaya hazır bekletiliyor. Gerektiğinde de kullanılıyor. Bununla birlikte, yukarda belirttiğimiz nedenlerden ötürü, açık terörün alabildiğine kullanılmasından da kaçınılıyor. Artık, açık devlet terörünün, örtülü devlet terörüyle örtüştüğünü, yasalardaki son derece kısıtlı haklardan yola çıkarak kimi örgütlenmelerin gerçekleştirildiğini görüyoruz. Basın alanı da eskiye göre çok daha canlanmış durumdadır. Demokratik güçler yasakların üstüne birer birer yürüdükçe, en ufak yasal hakları bile kullanmak için mücadele verdikçe, olanakların arttığını, rejimin çerçevesinin yıpranmaya başladığını göreceğiz.

Şimdiye kadar parlamenter yapının oluşturulması, parlamentonun en üst organ durumuna yükseltilmesi doğrultusunda bir politika izledik. Güncel koşullardaki politik güçler dengesini ve varolan araçları dikkate aldığımızda, bunun ileriye doğru bir olanak olduğunu düşündük. Şimdiden sonra da bu olanağın en iyi biçimde değerlendirilmesinden yana tutum alacağız.

Yoldaşlar;

Bunları söylerken ancak rejimin evrimindeki eğilimlerden birine işaret etmiş oluyoruz. Buna karşılık, açık teröre dayanan mekanizmayı ve bu mekanizmanın halen önemli ölçüde uygulanmakta oluşunu ve bunun dayandığı yapı ile güç odaklarını hesaba katmayan yaklaşımlar, demokratik güçleri sık sık uyarmamızı gerektiren bir yanlıştır."

İKİLİ İKTİDAR ODAĞI

"1980 öncesindeki politik durumu çözümlerken partimiz "ikili iktidar odağı" kavramı ile,

"gizli—faşist bir iktidar odağı'nın varlığına dikkati çekiyordu ve tüm ilerici-yurtsever-demokrat güçleri bu odağın doğrudan iktidar olma olasılığına karşı birleşmeye çağırıyordu. Bu odak çeşitli komuta kademeleri de dahil olmak üzere ordu içinde, merkezi istihbaratta, poliste yuvalanmış, devletin sivil kadroları içinde yer kapmıştı ve CIA tarafından manipüle ediliyordu. O zaman odağın su üstüne çıkan vurucu gücü faşist MHP ve kontr-gerilla idi. Bu iktidar odağı 1980 öncesinde de çeşitli politik partiler içinde etkileme alanlarına sahipti. Gerek faşist MHP, gerekse Aydınlar Ocağı gibi dernekler aracılığıyla "aydın" kadro devşirebildi.

Bu iktidar odağı 1980 darbesiyle birlikte doğrudan iktidara yerleşti, faşist MHP ise geçici olarak feda edildi.

Bu gizli odağın iktidar olması, onun tamamen açığa çıktığı anlamına gelmiyor. Bu odak bugün cumhurbaşkanlığı dahil, yönetimin en önemli yerlerinde "anayasal", "yasal" konumlara sahiptir. Ve bu konumlarıyla demokratikleşme sürecine karşı var güçleriyle direneceklerdir. Ama daha önemlisi, gerek 1980 sonrasında yapılan anayasal ve yasal düzenlemelerle, gerekse yaygın kadrolaşma olanakları ile parlamenter bir sistemin yanında ikinci bir iktidar odağının potansiyel güçlerinin ve mekanizmalarının güçlendirilmiş olmasıdır. Kürt halkını ezmek için silahlandırılmış gerici sivil güçler, işçi hareketini zorbaca bastırmak amacıyla kurulmuş "holding milisleri", bu mekanizmaların yeni terörcü parçalarını oluşturuyor.

Son yirmi yıl göstermiştir ki, ABD emperyalizminin ve işbirlikçi tekelci azınlığın çıkarlarının sağlanması için, sınırlı da olsa parlamenter mekanizmalar yeterli olmamaktadır. Gerici, baskıcı, faşist, askeri güç odakları ve ordunun politik sahneye doğrudan sürülmesi, ABD emperyalizminin ve işbirlikçilerinin ellerindeki esas iktidar gücüdür. Hatta birinci "siyasi parti"leri bu güçtür.

Kuşkusuz karşımıza muhayyel tehlikeler çıkarmıyoruz. 1980 öncesinde "gizli-faşist iktidar odağı" da pek çok kişi için muhayyel bir tehlikeydi ve aysberg'in su yüzüne çıkan bölümüyle savaşmak yeterli sayılıyordu. "İkili iktidar" kavramı, rejimin "çözülme olasılığı" koşullarında tekrar güncellik kazanıyor.

Sözlerimizden şu önemli sonuçlar çıkıyor: Birincisi, rejimdeki "yumuşama"yı mutlaklaştırmak sonucunda saflığa savrulma tehlikesine dikkat çekiyoruz. İkincisi, gelişkin bir demokrasi için bu kötülük odağının dağıtılması zorunluluğunun altını çiziyoruz. Üçüncüsü, gerek "militarizm"e karşı, gerekse "devletin demokratikleştirilmesi" için mücadelenin bağımsızlıkçı ve anti-tekel görevlerine işaret ediyoruz".

YENİLEME SEÇİMLERİ: REJİM YANLILARI ÖNEMLİ BİR MUHAREBEYİ YİTİRDİLER

"Yoldaşlar;
Yenileme seçimlerine ilişkin değerlendirmeye, vardığımız sonucu kısaca belirterek başlamak istiyoruz: Seçim sonuçları bizce rejim yanlılarının önemli bir muharebeyi yitirişinin göstergesi olmuştur.

Gerçekten de, yenileme seçimleri sıradan bir özellik taşımıyordu. İster istemez rejim yanlıları da kabul ediyordu ki, seçimler, iktidar için bir referandum niteliğine sahip olacaktır. Buna karşılık, açık olan bir gerçek de, bu referandumun özgür ve yasaksız koşullarda yapılmayacağıydı. İşçi sınıfı hareketinin seçimlerde temsil edilmemesini bir yana bırakalım; bunca yıldır sermayenin has partisi olmuş, ama artık yerini tekelci sermayenin tam desteğini alan ANAP'a terketmesi istenmiş AP (DYP) bile, seçimlere, liderinin öncülüğünde girme şansından yoksun bırakılmıştı. Baskı ve zorbalık sürüyor, iktidar devletin tüm olanaklarını kendi partisi yararına alabildiğine kullanıyordu. Bunlara tekellerin cömert para desteği, iktidar olmanın yarattığı çekim gücü, basından sağlanan etkin destek ve ABD'nin ve uluslararası finans kuruluşlarının Atlantik ötesinden gelen dayanışması ekleniyordu.

Ne ki, seçimler öncesinde ülkede kimi koşulların değişmeye başladığı, bunun da rejim karşıtı güçlerin ısrarlı çabaları sonucu ortaya çıktığı yadsınamaz. Yasaklı siyasal liderler, birer birer çiğnedikleri yasakları halkın gözünde anlamsız hale getiriyorlardı. Kitlelerin politik ilgisi yükseliyor, iktidar devlet terörünü eski rahatlıkla estiremiyor, emekçi yığınlar iktidarın destekçisi olan işbirlikçi tekellerin kendilerine düşman suratını daha yakından tanıma olanağına kavuşuyorlardı.

Kuşkusuz seçim sonuçları sağ ve sol partilere verilen oyların kıyaslamasına, ya da sağ ve sol partilerin çıkardıkları milletvekili sayısına bakılarak değerlendirilemez. Cunta tarafından desteklenen ve rejimin tek partisi kimliğine bürünen ANAP ile, aralarında küçümsenmiyecek farklar da olsa rejime karşı partilerin tümünün aldığı oylar kıyaslandığında görülüyor ki, rejim karşıtı olan partiler, rejimi temsil eden ANAP'tan neredeyse iki kat fazla seçmen desteğine sahiptirler. ANAP'ın oyları düşmeye başlamış, hiç de özgür olmayan koşullarda yapılan bir seçim bile, emperyalist güçleri, işbirlikçi tekelleri son derece tedirgin eden sonuçlar yaratmıştır.

Ayrıca, biraz daha "rahat" bir ortamda yapılmış olan bu seçimlerin sonuçları, yakın geçmişte Anayasanın halka nasıl bir "baskı ve tehdit" ortamında dikte ettirildiğini de açık biçimde ortaya çıkarmış, cunta bir kez daha suçüstü yakalanmıştır.

Şimdi "özgür ve yasaksız seçimler" ve "ulusal iradeyi yansıtacak bir parlamento", "yeni bir anayasa" istemlerinin güçlü bir şekilde yükseltilmesi gerekiyor.

Biz "özgür ve yasaksız seçimler"den, komünistlerin de serbestçe katılabilecekleri seçimleri anlıyoruz. Ayrıca seçimlerin gerçekten özgür sayılabilmesi kuşkusuz yalnızca komünistlerin katılması ile sınırlı değildir. Koşulsuz bir genel af çıkartılmadan, baskı ve zorbalığa son verilmeden, politik ortam tam tamına normalleştirilmeden, tüm siyasi yasaklar kaldırılmadan ve tarafsız bir "seçim hükümeti" oluşturulmadan "özgür ve yasaksız" bir seçimden söz edilemiyeceği ortadadır.

Bu konuda burjuva muhalefet partileriyle aynı görüşleri paylaşmadığımızı biliyoruz. Sırf bu durum bile gerçekten "özgür ve yasaksız" seçimlerin koşullarını tartışma gündemine sokmamız için önemli ve yeterli bir nedendir."

SEÇİMLERDE DYP'NİN KONUMU

"Seçimlerin ortaya çıkarttığı bir başka sonuç, rejime karşı olan sağ muhalefetin tırmanışa geçmesidir. DYP seçim propagandasında holdinglere tanınan ayrıcalıkları ve "militarizm" i eleştiren sloganlar kullanarak ve kitlelere güven verecek seçim taktikleri izleyerek başarılı bir sonuç elde etmiştir. Geleneksel çizgileri olan anti-komünist edebiyata da dört elle sarılmadığı söylenebilir. DYP'nin başarısında böyle bir çizgi ile kitlelerin holdinglere ve "militarizme" karşı tepkilerini kanalize edebilmesinin de rolü olmuştur.

DYP'nin kullandığı sloganlarda içtenlik aramak, elbette ki, zordur. Holdinglere karşı slogan kullanırken, bunların özellikle doğrudan ANAP bağlantılı olanlarını hedef aldığı, bir yandan da tekellerin geri planda desteğini aramayı ihmal etmediği gözden kaçmamalıdır. Seçimlerde bir güç olduğunu kanıtlamış olan Demirel ve DYP, şimdi tekellerin daha çok ve ciddi ölçüde gündemlerindedir. DYP ise rejimle uzlaşma konusunda kendi koşullarını dayatma olanağını elde etmiş bulunuyor.

Ancak her zaman özenle belirttiğimiz gibi yukarda söylediklerimiz, rejim ve DYP arasındaki politik çelişki ve çatışmanın ortadan kalktığı anlamına gelmiyor. DYP ile ANAP'ı aynı kefeye koyan ve DYP liderini ve DYP'yi sıkıştırmak için eski defterleri karıştırmakla yetinen yaklaşımlar ise bu durumu dikkate almıyor. Demokrasi konusunda solun sahip olduğu doğal öncülüğün DYP'nin demagojik veya içeriksiz sloganlarıyla zedelenmemesi sağlanmak isteniyorsa yapılacak iş, DYP ile demokrasi konusunda ciddi bir tartışmanın sistemli olarak yürütülmesi, bir yandan da birbirine yaklaşan veya ortak konularda tüm rejim karşıtı güçlerin işbirliği politikasını sürekli öne sürmek ve bunun yollarını bulabilmektir. Biz, gerici-faşist rejimin yalıtlanmasına katkıda bulunan her politik gücü, bu özelliğini sürdürdüğü sürece dikkate alan bir politik çizginin günümüzün gerçeklerine yanıt verebileceğine inanıyoruz."

SOSYAL DEMOKRATLARIN DURUMU

"Seçim sonuçlarının sosyal demokratlar açısından değerlendirilmesi yapıldığında durumun pek parlak olmadığı görülüyor.En başta sosyal demokrasi adına iki partinin seçim sahnesinde yer alması, içinde yaşanılan ortamın sosyal demokratların tümü tarafından kavranılamamış olduğunu gösteriyor. Bu tutum diktatörlüğün ekmeğine yağ sürmüştür.

Vahim olan, sosyal demokratların seçime iki parti olarak girmiş olması da değildir. Ecevit'lerin başını çektiği DSP diğer sosyal demokrat parti ile birlik zemini aramak bir yana, seçim kampanyasını demokrasi yanlıları ile diktatörlük arasında bir hesaplaşma olarak görmemiş, sosyal demokratlar arasındaki "eski bir hesab"ın sorulmasının zemini olarak algılamayı tercih etmiştir. Bunların da ötesinde anti-komünizmin rejimin en önemli propaganda dayanağı haline geldiği bir dönemde, DYP bile eski anti-komünist histeriyi sürdürmekten uzak dururken, DSP sözcüleri komünizm tehlikesi edebiyatına katılmışlardır.

Dolayısıyla, seçimlerde demokrasi güçleri arasında birliği savunan, anti-komünizme pirim vermeyen ve kendisine asıl hedef olarak ANAP'ı seçen SHP'den yana ağırlık koymuş olmamız doğaldır. Bizim tutumumuz her zaman birlikten yana olan güçler arasındaki dostluk ve dayanışmayı desteklemek olmuştur.

Birlik zorunluluğuna verdiğimiz değerden dolayı DSP'ye karşı da serinkanlı bir tutum izledik. DSP'nin ayrı parti kurma hakkını kullanmasını eleştiri konusu yapmadık. Ne ki, bu, demokratik güçleri birbirinden uzaklaştıran bir tutumu benimseyen, birliğin hiçbir biçimini tanımayan ve anti-komünizmden medet uman DSP'yi eleştirmememizi de gerektirmiyor.

Birlikten yoksun olarak seçime katılan sos-

yal demokratlar, politikalarıyla da kitlelere güven vermekten uzak kaldılar. Somut programlarla ortaya çıkmamaları, SHP içinde dayanışmanın az olması, her kafadan bir "politika" ve "program" çıkması, yalnızca sosyal demokratları değil, sol'un tümünü yaralayan sonuçlar üretti. Sosyal demokratlar tutarlı anti-tekel ve ulusal bağımsızlıkçı politikalar izlemekten titizlikle kaçınıyorlar. Tekelleri ürkütmekten kaçınan sosyal demokratlar bu kez de emekçi yığınları ikna edecek ve onları mücadeleye sokacak politikaları ortaya koyamıyorlar. DYP'nin bile anti-tekel demagojilerle oy avcılığı yaptığı bir ortamda sosyal demokratlar kitlelere güvenen, kitlelerin gücünden destek alan, onları her alanda örgütlü bir yapıya ulaştırmaya çalışan anti-tekel politikalar geliştirmiyorlar. Seçim sonuçları sosyal demokratlar için bu konuda uyarıcı olmuştur.

Tekellerin avukatlığını yapanlar, seçim sonuçlarının toplumda "sağa kayış" olduğunu gösterdiğini ileri sürüyorlar. Gerçekte ağır baskı koşullarının toplumda bir sağa kayış yaratması doğaldır. Ama Türkiye'de sol'un oyları son derece ağır baskı koşullarında, ideolojik politik saptırmalara ve sosyal demokratlarca izlenen ürkek politikalara karşın, yıllardır izleyegeldiğimiz asgari düzeyin altına da düşmemiştir. Böyle kararlı bir gücün varlığı demokrasi mücadelesi için paha biçilmez bir önem taşıyor. Kaldı ki, solun çekim alanı içinde kalan bir bölüm emekçinin, oylarını, holdinglere çatan, demokrasiyi savunur görünen DYP'ye vermesi de yapılan bir tercihtir. Bu tercihte, sosyal demokratların güven vermekten uzak, ürkek ve belirsiz tutumlarının rolü olduğu unutulmamalıdır."

AMAN VERMEYEN BASKI KOŞULLARINA KARŞIN

"Yoldaşlar,

Seçim sonuçları yeniden gösteriyor ki, aman vermeyen baskı koşullarına karşın toplumda demokrasiyi arayan kararlı güçler vardır. Kitlelere önderlik edebilecek birleşik ve güçlü bir demokratik seçeneğin oluşması demokrasinin kazanılması yolunda ileri mevzilere sıçramanın temel koşulu olarak gündemde duruyor. Demokrasi güçleri tek bir bayrak, tek bir politika çerçevesinde toplandıkları ölçüde diktatörlüğün temelleri sarsılacak, kurtuluş günü yaklaşacaktır.

Seçimlerle birlikte iyiden iyiye belirginleşen bir durum da, kitlelerin politik bakımdan etkinleşmeye başlamasıdır. Terörle içiçe yaşanan uzun bir dönem kitleleri de yormuş, kitlelerin psikolojisinde etkili izler bırakmıştır; buna 12 Eylül zorbalığının eklenmesi ve depolitizasyon politikalarının ısrarla gündemde tutulması politikaya ilginin gözle görülür ölçüde azalmasına neden olmuştur. Güçlü bir iktidar seçeneğinin olmaması, yakın bir kurtuluş yolunun görünmemesi, alışılagelmiş mücadele araçlarının yokluğu emekçi kitlelerin politikaya eskisi kadar sıcak bakmamasına yol açmıştır. Soluk aldırmayan ekonomik yaşam koşulları bu süreci hızlandırmış, "köşeyi dönme"ci ideolojik bombardımanlar bireysel kurtuluş yollarını aramaya yönelme eğilimlerini güçlendirmiştir.

Oysa şimdi durumun değişmeye başladığını görüyoruz."

ETKİNLEŞMEK VE İLERİ MEVZİLERE GEÇMEK

"Yoldaşlar,

Bugüne kadar düzenli bir geri çekilme taktiği izledik ve güçlerimizi biriktirmeye çalıştık. Geri çekilmeyi sinip beklemek olarak anlamadık; güvenilir mevzilere yerleşip, yerimizi sağlamlaştırmayı öngördük. Şimdi üç noktayı dikkate almak durumundayız: Birincisi, kitlelerdeki politik ilginin artmaya başlaması, bu ilginin rejime karşı sandıkta tepki göstermek düzeyine erişmesi, yer yer kendiliğinden protesto biçimlerinin uç vermesidir. İkincisi, bu durumun abartılmasından kaçınmak gereğidir. Hareket henüz açık bir yükseliş döneminde değildir. Gerçeklik dikkatle izlenmelidir.Kitle eylemlerinde ve bilincinde olumlu gelişmeler gözlenmektedir. Olanaklara da aynı gerçeklikle yaklaşılmalıdır. Karşıdaki düşman çok derli toplu ve hazırlıklıdır. Olası gelişmeleri, çatışmaları dikkate alarak güçlerini düzenlemiştir. Üçüncüsü, kitle hareketlerindeki bir kabarmanının her zaman bizi beklemiyeceğidir. Gerek kitlelerdeki, gerekse rejimdeki kıpırdamalar titizlikle gözlenmek durumundadır.

Bütün bunlardan şu sonuca varıyoruz: Önümüzdeki dönem kısaca nitelenecek olursa, "etkinleşmek ve ileri mevzilere geçmek" dönemi olarak tanımlanabilir. Bunun anlamı, şimdiki mevzilerden daha ileri mevzilere yerleşmek, etkinleşmek, kitle bağlarını güçlendirmek, kitlelere önderlik yolunda her olanağı değerlendirmek ve partimizin ideolojik, politik yetkinliğini güçlendirmektir."

Rapor'da bundan sonra "Örgütsel Çalışmaların, Kitle Çalışması Hedeflerine Göre Düzenlenmesi" Ana başlığı altında örgütsel görevler ele alınmakta, bu "görev(in) birinci bölümde çizilen politik durum değerlendirmesine dayanacağı" belirtilerek şöyle devam edilmektedir:

"Birinci bölümde de anlatıldığı gibi son yıllarda kitlelerin bilincinde ve eylemlerinde olumlu gelişmeler gözlenmektedir. Toplumsal ve siyasi

gelişmeler gericiliğe karşı mücadelede yeni olanaklar yaratmaktadır.

Ancak gericilik safları da kendi açısından böylesi olumsuzluklarına karşın, etkinliğini ve avantajlarını korumaktadır. Darbeden sonra gerçekleştirdiği değişikliklerle önemli silahlar ele geçirmiştir. Diktatörlüğe karşı yönelen hareketlere ve kitle eylemlerine karşı hazırlıklıdır. Olası gelişmeleri ve çatışmaları dikkate alarak güçlerini düzenlemiştir. Anayasanın yürürlüğe girmesi, siyasal partilerin kurulması, seçimler, sendikal çalışmaların yeniden başlaması, yayın ve diğer kitle örgütlenmelerindeki canlanmalar gericiliğin saflarında gedikler açılmasını başarmıştır. Ancak gericilik inisiyatifi elinde tutmaya devam etmektedir. Ve de en önemlisi, gericilik karşıtı güçler hala dağınık ve bölük pörçüktür.

Örgütsel hedefimiz ve taktiklerimiz işte bu tablonun kavranılmasından çıkartılacaktır."

Yukardaki görüşlerin ışığında "Örgüt Yapısının Güçlendirilmesi", "Örgütlenmenin Ülke Çapında Yaygınlaştırılması", "Üyelik"in nicel ve nitel olarak geliştirilmesi, yayınların etkinleştirilmesi konularında geçmişe eleştirel yaklaşımla önümüzdeki pratik çalışmaları belirleyen Rapor, Sol'un Birleşik Partisi'nin örgütlenmesi konusunda ise şunları söylemektedir.

"Yoldaşlar,
Partimiz, yasal parti sorununu her zaman demokratik cephe sorununun bir parçası olarak değerlendirdi. Sol partinin kurulması gereğini yalnızca legal olanaklardan yararlanmak veya gelişmelerin ortaya çıkardığı boşlukları doldurmak olarak görmedi. Demokratik cephenin ülkemizde nasıl örgütlenebileceğini, kitleselleşebileceğini, sosyal demokrasi ile ilişkilerini hangi araçlarla geliştirebileceğini tartışarak bu sonuca ulaştı.

Bu nedenle sol parti tarışmasının, özünde demokratik cephe örgütlenmesi tartışması olduğunu hep hatırlatıyoruz. Bu bakışla demokrasi cephesinin kitlelere ulaşmasını sağlayacak somut bütün önerilerle de ilgiliyiz.

Sol parti sorununda temel görüşlerimiz biçimlendi, netleşti ve yazılı metinler durumuna dönüştü."

Bunun önemli bir adım olduğunu, ancak sürecin henüz ilk basamağında bulunulduğunu belirten Rapor, daha sonra sürecin diğer safhalarına ilişkin çalışmaları göstermektedir. Bu çalışmaların ilk genel seçimler sonrasına kadar mutlaka tamamlanmış olmasının önemini ortaya koyan Rapor, ortaya atılan öneri ile ilgili olarak değişik çevrelerin görüş ve tepkilerini de ele almakta ve

"Bugün sol parti önerisine aydınlarda ve sol çevrede hissedilir bir ilgi vardır. Bizim önerilerimiz de, legal parti kurmaya çalışan diğer çevrenin öneri ve çalışmaları da dikkatle izleniyor. Ancak öneri bir kısım insanları doğrudan harekete geçiremiyor. Bu ilgi, kararlı bir tutum, ısrarlı bir ikna çalışması ile desteğe dönüştürülebilir."

dedikten sonra bu olumlu ilginin yanısıra kimi endişelerin de ileri sürüldüğünü belirterek bunları şöyle sıralamaktadır:

" — Parti'nin demokratik hedeflerle başlayıp 'ister istemez' ve 'kaçınılmaz biçimde' sulandırılmış bir sosyalizm anlayışına sürüklenmesi, ideolojik bulanıklığa yol açması olasılığı,

— Güvenlik sorunu,

— Parti tartışmalarının demokratik nitelikte oluşumlara zarar verme olasılığı,

— Böyle bir partinin çalışma ve örgütlenmesinin marksist solu bugünkü mevzilerinden koparma, diğer demokrasi güçlerinden tecrit etme ve demokrasi güçleri arasında olmaması gereken bir bölünme yaratma olasılığı,

— Böyle bir parti ile savunulması gereken yasallık çizgisinden daha geriye düşme olasılığı."

Hareketin başını sağlam ve kararlı güçler çektiğinde ve demokrasi güçlerinin birliği konusunda kendiliğindenci anlayışlara düşülmedikçe, koşullar elverdiğinde bir cephe örgütünün yasallığının Parti'nin yasallığından önce gelebileceğini, bunların çelişmediğini, tersine birincinin ikincisini de destekleyip onun yasallığının da önünü açabileceğini gözardı etmedikçe bu endişelere yer olmadığını belirten Rapor, endişe ve dirençlerin aşılabileceğini, demokrasi güçlerinin birliği için birleşik sol hareketin zorunlu olduğunu, onun da mutlaka yasallaşma amacı olması gerektiğini, diğer yandan meydanı sahte sol'a bırakmanın zararlarının eninde sonunda elbette herkesçe kavranacağını, ve nihayet, politik birlik yolunda atılan adımların süreci hızlandıracağını bir kez daha hatırlatarak bu nedenle "olası tutum değişikliğini hesaba katan ve bu durumda çalışmayı hızla ileri sıçratabilecek bir hazırlık içinde olma" gereğini vurgulamaktadır.

SENDİKAL DEMOKRASİ İSTEMİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI

Yapılacak diğer çalışmalar arasında sendikal demokrasi isteminin yaygınlaştırılma-

sı görevinin önemine işaret eden Rapor bu konuda şunları söylemektedir:

"Yoldaşlar,
Sendikal hareket bir bunalım yaşıyor.

Tekelci sermaye, 12 Eylül darbesinden sonra birçok alanda olduğu gibi sendikal mücadele alanında da üstünlük kurmayı başardı. Yasaları istediği biçime soktu. İktidar tarafından işçi sendikalarına karşı etkin biçimde destekleniyor. Uzmanlık çalışmalarını güçlendirerek sömürüyü artırmanın, işçilerin hak mücadelesini bölerek zayıflatmanın yeni yolları geliştiriliyor. Grev fonları büyük miktarlara ulaşmış bulunuyor.

Buna karşın ilerici sendikal örgütleri dağıtılmış bulunan işçi sınıfı oldukça zor durumda. Tekellerin karşısına çıkan sendikaların merkezi liderlikleri güçsüz bir yapıda. Tekellerin hazırlıklarına karşı yollar düşünen, karşı planlar geliştiren ve kamuoyu oluşturmaya çalışan uzmanlık örgütlenmeleri yok gibi. Taban örgütlenmeleri ve sendikal yapılar gelişmemiş bir durumda.

Bu koşullarda tekelci sermaye en önemli işkollarında grup toplu iş sözleşmesi silahını kendi açısından başarılı bir biçimde kullanıyor. Sendikalar binlerce işçi için aynı anda masaya oturuyor. Pazarlık gücünün en az olduğu koşullarda tekellerce dayatılan sözleşmeleri ya bütünüyle kabule, ya da reddetmeye zorlanıyor.

Ancak bu olumsuzluklar diğer yandan sendikaların ve işçi sınıfının bilincinde çok önemli değişiklikler yaratmakta.

Sendikal hakların ancak güçlü bir demokratik hareketle birlikte kazanılabileceği gerçeği her geçen gün daha geniş kesimleri etkisi altına alıyor.

Gene etkin bir kitle eylemiyle desteklenmeyen sendikal mücadelenin sonuç alamıyacağı, karşı çıkılamıyacak bir gerçek durumuna geliyor.

Bu iki sonuç sendikal mücadeleyi giderek daha çok politikleştiriyor ve radikalleştiriyor. Veya böyle bir yolun zorunluluğu kavranıyor. Sendikaların zaaflı ve uzlaşmacı yönetimlerine rağmen bu gerçekler bütün sendikaların eylem çizgisi olma potansiyelini taşıyor. Bu eğilim sendikal mücadelenin anti-tekel mücadele temeline oturtulması için uygun önkoşulları olgunlaştırıyor.

Partimiz, sendikal mücadelede tekellerin saldırısına karşı koyma ve püskürtme mücadelesinin başlangıç noktasının sendikaların etkin örgütler durumuna gelmesi olduğu saptamasını yaptı. Bu önerimiz hızla yaygınlaştı. Bütün sendikalarda ve işçi tabanında etki yarattı. Sendikal demokrasi talebi bugün birçok işçi grubunu, sendikacıyı harekete geçiriyor.

Partimizin sendikal demokrasi önerisi politik görüşü ne olursa olsun bütün namuslu, dürüst, işçiden yana sendikacıları ve işçi liderlerini kapsıyor. Bu nedenle önerimiz sendikal hareketin bütün kesimlerinde açıklayıcı, yol gösterici ve toparlayıcı bir işlev görüyor.

Sendikal demokrasi önerimiz sendika içi işleyiş kanallarının açılmasını, işçinin kararlarda ve yönetimde söz ve karar sahibi olmalarını içeriyor. Önerimiz ile sendikaların merkezi liderlikleri güçlenecektir. Aynı zamanda etkin bir uzmanlık çalışması ile de desteklenen liderlikler, tekeller karşısındaki bugünkü aciz ve teslimiyetçi tutumlarından hızla sıyrılacaklardır.

İşçi sınıfının sendikal birliği en büyük konfederasyonda sağlanmaya yöneldi. Bu, uzun bir süreçte sabırlı bir çalışma ile başarılacaktır.

En büyük sendikal konfederasyonun eylem çizgisine ve yönetimine uzlaşmacılık egemendir. Gerçi pratikte işçi tabanının artan baskısı sonucunda sendikaö mücadele anlayışı değişikliğe uğramaktadır. Ancak bu yapılardan sağlıklı bir önderlik beklemek olanaklı değildir.

Hakim sağ anlayışa karşı alternatif olarak sosyal demokrat akım çıkıyor. Konfederasyon içinde henüz komünistler bağımsız ve etkin bir güç durumuna gelemediler. Bu durum çok büyük bir zaaftır. Sendikal hareketteki diğer önemli bir görevimize işaret etmektedir.

Çünkü sosyal demokratların muhalefet anlayışları tabandan gelişen bir muhalefet değildir. Konfederasyon içinde sendikalar belirli etki odaklarınca paylaşılmıştır. Bu etki odaklarının gücünü kırmadan konfederasyonda köklü değişiklikler yaratmak olası değildir. Bu da ancak büyük sendikaların tabanlarında çalışmak, taban örgütlerinde etkinlik sağlamakla başarılabilir. Sosyal demokrat liderler kendi etki alanlarındaki örgütlerle muhalefeti yürütmekte, diğer yapılardaki bu göreve karşı ilgisiz kalmaktadırlar. Gene türdeş olmayan sosyal demokrat sendikacılık anlayışı, muhalefetlerini güçsüzleştirmektedir.

Taşlaşmış yapıların parçalanması görevi bizleri beklemektedir. Tabandaki bütün olumlu unsurlar, dürüst işçi önderleri komünistlerin önderliğinde birleştirilmelidir. Bu görev başarılmadan, dayatılan tek konfederasyondaki birlik, işçi sınıfının gönüllü ve savaşçı birliğine dönüştürülemez.

Partimizin sendikal alanda kurumlaşması en gelişkin, en etkin ve dinamik örgütlenmesi olması gereklidir.

Tabanda atılan başarılı adımlar, yaratılan olanaklar tam karşılığını bulmuyor. Etkin bir planlamanın ve koordinasyonun yokluğu çalışmalarımızı zayıflatıyor.

Bu durumu mutlaka süratle ve elbirliği ile gidermek zorundayız. Bu, hiç ertelenemiyecek bir görevimizdir."

DEMOKRATİK ÖRGÜTLENMELERİN GELİŞTİRİLMESİ, GÜÇLENDİRİLMESİ

Rapor, bu konuda öncelikle öğrenci gençliğin demokratik örgütlenmesinin geliştirilmesi sorununu ele almakta, önceki MK raporu ve kararlarında ağırlıkla yer alan gençlik çalışmasında önemli adımlar atılmış olduğunu belirterek, demokratik öğrenci hareketinin yurt çapında örgütlenmesi ve yayın alanında ortak bir sese sahip olması açısından geçtiğimiz yılın önemli girişimler yılı olduğunu göstermektedir.

Bu sırada kendini gösteren kimi olumsuzluklara da değinen Rapor, bunların, demokratik öğrenci hareketinin ortaya çıkardığı potansiyel harekete geçirilerek kolayca çözümlenebileceğini söylemektedir. Demokratik öğrenci hareketinin bugün önünde bulunan görevlere işaret eden Rapor:

"Demokratik öğrenci hareketinin önünde birim örgütlenmelerinin yasal sorunlarını çözmek için çaba sarfetmek, birim örgütlerini geliştirmek ve kişilik kazandırmak, ulusal öğrenci liderliğini yetkinleştirmek ve öğrenci hareketinin sesi olan aracı her bakımdan mükemmelleştirmek görevi durmaktadır."

demekte ve partili ve parti yolunda yürüyen gençliğin, bu görevlerin başarılması için demokratik öğrenci hareketine her türlü yol göstericilik ve destek olma görevini yerine getirmeye devam edeceğini bildirmektedir.

Demokratik Eğitim Emekçileri Hareketinin bugünkü durumunu ele alan Rapor "ülkemizde köklü bir örgütlenme ve mücadele geleneğine sahip olan eğitim emekçileri en dağınık dönemlerini yaşıyorlar" saptamasından sonra demokratik örgütlenme gereksiniminin genel bir kabul görmekle birlikte bu örgütlenmenin nasıl geliştirileceği sorununun yeterince tartışılmadığı ve araştırılmadığını belirterek bu konuda yayın çalışmasının önemine değinmekte ve nasıl geliştirilebileceğini ortaya koymaktadır.

Demokratik hakların ve barışın savunulmasının örgütlenmesi, aydın örgütlerinin güçlendirilmesi konusunda şu görüşlere yer verilmektedir:

"Diktatörlüğün baskı ve kıyımı binlerce insana zarar verdi. Öğretim üyeleri, memurlar, öğretmenler, teknik elemanlar işlerinden çıkarıldı. Bu nitelikli işgücü, uzmanlık alanları ile hiçbir bağlantısı olmayan alanlarda geçim sorunlarıyla boğuşuyor.

Hapisanelerde kötü yaşam ve baskı koşullarında yaşayan binlerce demokrat, sosyalist ve komünist, aileleri ile birlikte direnme savaşı veriyor.

Böylesi koşullarda demokratik hak ve özgürlükleri savunmak ve korumak, diktatörlükten zarar görenlerle dayanışma oluşturmak üzere örgütlenmek büyük önem taşıyor. Demokrasinin kazanılması için savaşımda bu kesimler ve örgütleri önemli işlevler yerine getiriyor.

Partimiz ön hazırlıkları ve kuruluştan sonraki çalışmaları bazı yanlış izler taşısa da böylesi örgütleri bütün gücüyle destekledi. Geliştirilmesi için çalışmayı da görev sayıyor.

Gericiliğe ve tekelci sermayeye karşı örgütlediği kampanyalarla dikkatleri üzerine çeken, demokratik, sol güçlere moral, cesaret ve dinamizm veren aydınlar örgütü bir atalet içine düşmüş durumda. Aydın örgütünün bu ataletten kurtarılması ve sahip olduğu büyük etkileme gücünü kullanabilmesi için her türlü yol zorlanmalıdır. Bu örgütün önemini kavramıyan, görevlerini küçülten ve darlaştıran her türlü eğilime karşı durulmalıdır.

Partimizin hak ve özgürlüklerin savunulması, aydın örgütlenmesi konusunda üzerine düşeni yaptığını ve kendi gücünü bu amaç için yeterince harekete geçirdiğini söyliyemeyiz. Önümüzde, bu çalışma alanlarına karşı yakın ilgi göstermek görevi duruyor.

Yalnızca ülkemizin değil, bütün dünyanın birincil sorunu durumuna gelmiş olan barışın savunulması ve nükleer silahlara karşı çıkılması için savaşım ülkemizde örgütsüz durumda. Diktatörlük, barış savaşımının emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımdaki önemini kavradığı için bu alanda yoğun baskı ve terör uyguluyor. Ağır cezalar vermekten çekinmiyor.

Ancak tüm bunlara karşın barışın savunulması savaşımının örgütlü bir eyleme dönüştürülmesi partimizin ve tüm demokrasi güçlerinin önündeki en önemli görevlerden birisi olma özelliğini koruyor."

İDEOLOJİK MÜCADELENİN GÜÇLENDİRİLMESİ

İdeolojik mücadelenin öneminin, hele günümüzde nekadar arttığını ve mutlaka daha, daha yoğunlaştırılması gerektiğini vurgulayan Rapor bu soruna ilişkin olarak özetle şu görüşlere yer vermektedir:

"Yoldaşlar,
İdeolojik mücadelenin yoğunlaştırılması gereği yalnızca Türkiye'nin özgül koşullarından kaynaklanmıyor. Dünyada gericiliğin gemi azıya almış olması da mücadelenin yoğunlaştırılması gerekliğini artırıyor.

Gerici emperyalist odaklar, iki sistem arasındaki gerilimi arttırmak, silahlanma yarışına hız kazandırmak ve sosyalist sisteme çamur atmak için dev bir propaganda makinasını tam kapasite ile çalıştırıyorlar. Emparyalist sistemin ideolojik saldırısının boyutları artık "psikolojik savaş" ölçülerine varmış bulunuyor. Gorbaçov yoldaş, SBKP'nin 27. kongresinde bu psikolojik savaşı şöyle tanımlıyor:'Emperyalizm tarafından tezgahlanan psikolojik savaş, saldırganlığın özel bir biçiminden ve halkların egemenliğine, tarihine ve kültürüne tecavüz eden bir iletişim emperyalizminden başka bir şey olarak nitelendirilemez.Dahası bu çaba, savaşa psikolojik ve politik bakımdan doğrudan hazırlık yapmaktır. Ve kuşkusuz bunun da Batı'da ikiyüzlü bir biçimde konuşulup durulan fikirlerin özgürce değişimi ve görüşlerin karşı karşıya getirilmesi ile hiçbir ilişkisi yoktur.' Gorbaçov yoldaş aynı konuşmasında emperyalizmin ideolojik yıkıcılığı karşısında "saldırıda" olma gerektiğini de vurguluyor.

Emperyalist odakların ideolojik saldırısı ülkemizdeki egemen güçler, komşu ülkelerin içişlerine karışma pahasına 'dış Türkler sorunu'nu tırmandırarak, psikolojik savaşın uluslararası işbölümü çerçevesinde uygun bir rol de üstleniyorlar.

Dışsal etkenler bir yana, ülkedeki koşullar gericiliğin ideolojik saldırısını kat kat arttırmasını zorunlu kılıyor. Gerici faşist rejimin ayakta tutulması için "komünizm tehlikesi" ve "dış tehdit" gibi teranelerin yeniden ısıtılması gerekiyor. Anti-komünizm yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. İdeolojik mçcadelenin yoğunlaştırılması zorunluluğu, ayrıca gerici güçler için ekonominin yeniden ve tekeller yararına yapılandırılması dolayısıyla gündemdedir. Tekellerin devletle bütünleştirilmesi yönündeki çaba, ideolojik alanda yoğun bir saldırı eşliğinde yürürlüğe sokuluyor. Tekellerin sözcüleri "seçeneksizliklerini" ilan ediyorlar, demokratik güçlerin "eski"yi, kendilerinin ise "yeni ve çağdaş" olanı temsil ettiklerini öne sürüyorlar. Devletçiliğin "katı" kalıplarını yıktıklarını, ve artık gerçek anlamıyla "batılı" olmamak için hiçbir engel kalmadığını dile getiriyorlar.

Görüldüğü gibi, saldırının iki yönü de, başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm barış ve demokrasi güçlerine, anti-emperyalist güçlere çevrilmiştir. Saldırının muhatabı yalnızca işçi sınıfı değil, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm yurtsever ve demokratik güçlerdir.

Gerici güçlerin saldırısının zemin bulması için ortam elverişlidir. Birincisi, demokrasi yoktur. Kaba kuvvet egemendir, zaten kısıtlı olan düşünme ve örgütlenme özgürlüğüne ağır bir darbe indirilmiştir. Bilimsel çalışmalar engellenmiştir, gericiliğin temel düşmanı olan işçi sınıfının kitleleri etkileme olanağı daha da sınırlandırılmıştır. Gerici güçler saldırı halindedir. Başta işçi sınıfı olmak üzere demokratik güçler savunmaya çekilmiştir. İkincisi, demokratik ve yurtsever güçler için bir yenilgi sözkonusudur, kitleler ilerici olmayan fikirlerin etkisinde kalmaya açıktır. Lenin'in dediği gibi "bizzat kitle de bazan ve özellikle aşırı yorgunluk, aşırı çalışma, aşırı yoksulluk ve acılı dönemlerinde hiç de ilerici olmayan fikirlerin etkisinde kalır." Üçüncü olarak yeni ekonomik politikanın yarattığı sonuçların kitleler üzerindeki etkisini gösterebiliriz. Sanayileşmenin olmadığı,iç pazarın gözden çıkarıldığı koşullar, kitlelerin istem düzeylerinin, dolayısıyla ekonomik ve siyasi mücadeleciliklerinin düşüş gösterdiği koşullardır. Ayrıca sanayileşme fikrinden açıkça vazgeçilmiş. "sanayinin çağdaşlaştırılması" temelindeki yurtsever idealler kıyasıya törpülenmiştir.

Gerici faşist güçlerin depolitizasyonu artırmak için, baskı ve terörün yanısıra çeşitli etkileme araçları kullanmaları ve bireysel kurtuluş yollarını özendeirmeleri, toplumu kültürsüzleştirmeleri, olumlu her türlü değere saldırıları gerekmiştir. Kıran kırana rekabet özendirilmiş, tekellerin sahip ve yöneticileri "başarı simgesi" olarak sunulmuş, başkalarının üzerine basarak yükselmek "doğal ve zorunlu" gösterilmiştir. Yeni "yaşam biçimi" özendirilmiş, "köşeyi dönme" yüceltilmiştir. Ortaya çıkan sonuç, baskı dönemlerinin artık klasikleşmiş olan koşullarıdır. Lenin bunları şu sözlerle anlatıyor: "Gericilik yılları (1907/10). Çarlık zafer kazanmıştır. Tüm devrimci ve muhalefet partileri ezilmiştir. Bunalım, moral bozukluğu, bölünmeler, uyumsuzluk, davadan uzaklaşmalar ve pornografi politikanın yerini almıştır. Felsefi idealizme daha büyük bir sürükleniş vardır, mistisizm, karşı devrimci duygulara giydirilen giysi olmuştur." Lenin'in söyledikleri bize hiç de yabancı değil.

Ancak gene de Lenin'in dediği gibi "insan gerçek dostlarını felaket anında tanıyor. Yenilgi

yılları iyi bir okul" oluyor. Gerçekten de, gerici güçlerin ideolojik saldırısı yoğunlaşır, ilerici yurtsever kimi kesimler üzerinde de etkili olurken pek çokları da işçi sınıfının yanında daha sağlam saf tutnaya, hatta işçi sınıfının dünya görüşüne daha da yaklaşmaya başlıyor.

Şimdi politizasyonun artışı yönünde kimi değişmeler olduğu saptamasını yapıyoruz. Bu saptama ile tutarlı olmak istiyorsak, ideolojik mücadeleyi yükseltmeliyiz. Gerici ideolojik saldırının öncelikle sol ve demokrat güçler arasında iz bırakmasının önüne geçmeli, saldırının izlerini silmeli, yurtsever ve demokratik güçleri sağlam bir ideolojik önderliğe kavuşturmaya çalışmalıyız. Saldırı yoğun bir saldırıdır. Bizim elimizdeki araçlar ise sınırlıdır. O halde gerici ideolojinin etkilerini silmek üzere yapacağımız mücadele rastgele bir mücadele olmamalı, dağınık hedeflere değil, seçilmiş hedeflere yönelmelidir. İdeolojik üstünlüğü ele geçirmek titiz bir teorik çalışmaya, politik esneklik ile tutarlılığı birleştirmeye sıkı sıkıya bağlıdır.

İdeolojik çalışma öncelikle tekelci sermayenin "yenilik" maskesi altında toplumu etkileme çabasını hedef almalıdır. Bu çaba toplumda iz bırakıyor, toplumu olumsuz yönde etkiliyor, ulusal kültür değerlerini zedeliyor. Ayrıca ideolojik bakımdan gevşek olan kadrolarda olumsuz sonuçlar yaratıyor. Sol'a gönül vermiş kesimlerde de tekelci sermayenin "yeni" şeyler söylemesi karşısında "yeni" şeyler söyleyememek gibi yapay bir endişe beliriyor. Ciddi bir teorik çalışma yapmadan, ayaküstü ve tekelci sermayenin saldırısından da etkilenerek "yeni" şeyler söyleme belirtileri görülüyor. O halde, işçi sınıfının dünya görüşünün çerçevesinde toplumdaki yeni gelişmeler, bunlara ilişkin olarak demokrasi güçlerinin seçeneği iyi anlatılmak zorundadır. Tekelci sermayenin sözcülerinin getirdiği kavramlar çevresinde yapılan tartışmalara son verilmeli, tartışmaların toplumdaki değişiklikleri gerçekten açıklayan kavramlar ile yapılması sağlanmalıdır. Öte yandan, tekelcilerin çabasını gerçekten "yenilik" sayan "sol"lar teşhir edilmelidir, ideolojik bakımdan yalnızlaştırılmalıdır.

Amerikan emperyalizmine karşı yürütülen ideolojik çalışmaya canlılık getirilmeli, güncel sorunların yakalanması sağlanmalıdır. Örneğin, tekelci sermayenin gene "yenilik" maskesi ardında ABD ve batı Avrupa ile bütünleşmeyi hızlandırma çabası açığa vurulmalı, kozmopolit fikirlerin etkisiyle ulusal kurtuluş geleneğinin unutturulmak istenmesine karşı çıkılmalıdır.

Tekelciler, büyük paralar dökerek yaptırdıkları propagandalarla iade-i itibar etmeye çalışıyorlar. Amaçları, başkalarının üzerine basarak yükselmiş, demokrasinin azılı düşmanları haline gelmiş, emperyalizmle işbirliğini katmerlendirmiş bu kişileri toplumda "başarılı göstermek, hatta başarının simgesi olarak kabul ettirmektir. Bu sistemli çabaların karşısına, emeği, yurtseverliği, demokratlığı, dürüstlüğü koyarak çıkmak gerekiyor.

Radikal sol ve maocu kesimlerde ise yeni arayışlar görülüyor. Maocu kesim geçmişte tecrit olmasına yol açan anti-sovyetik görüşlerini inceltmeye çalışırken, radikal sol kesimde de anti-sovyetizmin daha bir boy attığı göze çarpıyor. Batıdan estirilen anti-komünist ve anti-sovyetik rüzgarlar esasen Batı'dan esen rüzgarlara karşı pek hassas olan bu kesimlerde de yansıma buluyor. Demokrasi güçlerine sağlam bir ideolojik politik önderlik yapmak için bu kesimlerle tartışma yürütmek ve bu tarışmada işçi sınıfının dünya görüşünün yüceliğini bir kez daha ortaya çıkartmak büyük önem kazanıyor."

Son olarak, ideolojik tartışmanın nasıl yapılması gereği üzerinde duran Rapor, ilk dikkat çekilecek noktanın ideolojik mücadelenin titiz ve önemli bir teorik çalışmayla birleştirilmesi gereği olduğunu, ancak titizliğin atalete sürüklenmeye de yer bırakmaması gereğini belirtmektedir. İkinci olarak gericiliğin saldırılarından etkilenen sol kesimlerle tartışmada birlik perspektifinin kesinlikle gözden kaçırılmaması vurgulanmaktadır. Üçüncü olarak da, gericiliğin teknik bakımdan son derece yetkin mücadele araçlarının karşısına kuşkusuz aynı yetkinlikte araçlarla çıkma beklentisinin gerçekçi olmadığını, ama sözlerimizin etkinliğinin, özellikle bu dönemde, teknik yetkinlikle birleştiği oranda artmış olacağının da bilincinde olarak teknik olanakları istikrarlı biçimde geliştirmeye önem vermemiz gereği üzerinde durulmaktadır. Nihayet ideolojik mücadelenin "bir kereye mahsus" bir çaba olmadığı bir an hatırdan çıkarılmaksızın dikkatlerin, çabalarımızın sürekliliği, sistemliliği ve "fikri takip" üzerinde yoğunlaşması gereğinin yeniden altını çizen ve gerek her bakımdan örgütlülüğümüzün ve ideolojik mücadelemizin geliştirilmesi, gerekse politik birlik ve demokrasi güçlerinin birliği ve örgütlülüğünün geliştirilip güçlendirilmesi konusunda yukardanberi işaret edilen görevlerin mutlaka üstesinden gelmemiz gerekliliği ve üstesinden geleceğimize yürekten inancımızı belirten Rapor, ancak Örgütlü Birleşik Gücün Yenilemiyeceğini hatırlatarak son bulmaktadır.

Alınan kimi kararlar

Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi, geçtiğimiz günlerde yaptığı toplantıda, önce –geniş bir özetini diğer sütunlarımızda bulacağınız– Rapor'u ele aldı. İki toplantı arasındaki politik gelişmeleri, parti çalışmalarını değerlendirdi; gelecek döneme ilişkin olarak yapılan önerileri tartıştı, onayladı ve bir seri kararla çalışmalarını tamamladı.

MK çalışmalarında önemli bir yer tutan politik birlik konusuna ilişkin olarak ilkönce bugüne kadar yapılan görüşmeler ve kaydedilen ilerlemelerle varılan sonuçlar yeniden topluca değerlendirildi ve şu karara varıldı:

> ''Merkez Komitesi, partimizin Politik Büro'sunun ve ona bağlı olarak TKP ile aramızdaki görüşmeleri yürüten Parti Heyeti'nin, politik birlik konusunda şimdiye kadarki ısrarlı, yapıcı ve tutarlı faaliyetlerini tam olarak desteklediğini ve onayladığını belirtir, ve partiler arasında yapılmış olan tüm protokolleri ve görüşme tutanaklarında izlenegelen tutumu onaylar.''

Konuya ilişkin olarak aldığı ikinci kararla:

> ''Türkiye işçi sınıfının yaşamsal bir gereksinimi olan, Türkiye Komünist Partisi ile Türkiye İşçi Partisi arasında politik birliğin sağlanmasının, partimizin öncelikle başarılması gereken bir görevi olduğunu ve başa konması gerektiğini teyid eder''

diyen Merkez Komitesi, ''bununla birlikte, bu öncelikli görevin partimizi kararsız ve politikasız bırakması olasılığına dikkati'' çekti ve ''partimizin politik, örgütsel ve ideolojik mücadelede öncü konumunun güçlendirilmesi zorunluluğuna işaret'' etti. ''Parti politikasının bir yandan politik birlik görevinin öncelikli oluşu, diğer yandan da girişimci ve öncü rolü dikkate alınarak saptanması gerektiğini'' söyleyerek ''böylesine bir uyumun politik birlik sorununun çözümü açısından da zorunlu olduğunu dikkate aldığını'' belirtti.

Bundan sonra ''ülkede gözlenen'' ve ''partilerin aldığı birleşme kararına uygun olmayan'' ''kimi olgular''ı da değerlendiren Merkez Komitesi, bunların ''birleşme sürecine ters, onu geriye çevirebilecek durumda olmasa bile zedeleyebilecek, ya da en azından bu süreçle uyum içinde olmayan kimi ögeleri içerdiğini'' tesbit ile ''bu nedenle partiler(in) örgüt birimlerini ve üyelerini bu konularda uyarma(sı), gerekirse sorunlara en üst kademede çözüm arayarak gelişmeleri birleşme sürecine uygun hale getirme(si)'' gerektiğini ortaya koydu ve bu bağlamda ''ortak çalışma platformları oluşturulma ve gerçekleştirilmesi''ni öne sürdü.

Bundan sonra aldığı kararda ise:

> ''Yukarda belirtilen saptama ve ortaya konan görevler ışığında, partimizin tüm örgüt birimlerini, kadrolarını ve militanlarını, politik birliği sağlamak doğrultusunda eskisinden çok daha dikkatli, yapıcı ve güven verici çalışmakla görevlendirir. Birlik süreci boyunca tekelci sermayenin emrindeki güçlerin, polisin birliği baltalamak amacıyla çıkarabileceği söylentilere, gündeme getirebileceği provokasyonlara, iki partinin kadroları arasına güvensizlik tohumları atmaya yönelik girişimlere karşı uyanık olmaya çağırır. Zaman zaman iyi niyetli ögeleri de etkisi altına alabilecek bu tür girişimler karşısında dikkatlerin yoğunlaştırılması gereğine işaret eder. Böylesi girişimlerin karşılıklı bilgilenme, gerektiğinde de teşhir yoluyla etkisiz kılınmasını öngörür.''

diyen Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi son olarak ''iki parti arasındaki politik birliğe yaşamsal önem vererek gündemin birinci sırasına koymakla birlikte bunun komünistlerin tümünün birliği olmadığına işaret'' etti, durumu değerlendirdi, ''ayrıca Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi platformuna çok yakın olan diğer hareket ve gruplarla ilişkilerin geliştirilmesine yüksek değer'' biçtiğini belirterek konuya ilişkin kararlarını noktaladı.